

Handlingsplan for folkehelsearbeid 2024

Lund
kommune

Fra Kommuneplan Lund kommune Samfunnsdel 2023 – 2035:

Folkehelsearbeidet i Lund kommune handler om å skape et lokalsamfunn som er inkluderende og som fremmer livskvalitet, både for fysisk og psykisk helse. Fremtidens behov viser at vi må tenke kreativt og endre fokus fra behandling til forebygging og helsefremming. Gode møteplasser, samarbeid og frivillig arbeid øker trivselen. Inkludering skal være en av de bærende verdiene i lokalsamfunnsutvikling. Gjestfrihet skal prege hverdagslivet i kommunen

Lund kommune har valgt tre satsingsområder som legger føringer for politisk og administrativ virksomhet.

Handlingsplanen retter seg mot disse tre satsningsområdene:

Satsingsområde 1: Det gode livsløp i Lund Levekår

- Barn skal ha en trygg oppvekst som gjør dem rustet til å mestre livet
- Innbyggerne skal ha gode forutsetninger for å ivareta egen helse, trivsel og livskvalitet. Vi skal ha god helse i hele befolkningen og utjevne ulikheter.
- Alle skal ha mulighet til å delta i fritids- og kulturaktiviteter
- Vi skal være en åpen og inkluderende kommune der innbyggerne deltar og engasjerer seg. Frivillighetens potensiale skal optimaliseres.

Satsingsområde 2: Attraktive Lund

- Tettstedene skal være attraktive som møteplasser og utgjøre knutepunkter for bolig og næringsetablering
- Vi ønsker spredt boligbygging der det ligger til rette for dette
- Vi ønsker utvikling av næringslivet gjennom styrking av eksisterende virksomheter og tilrettelegging for ny næringsvirksomhet
- Lund kommune skal være et attraktivt sted å bo, drive næring og besøke

Satsingsområde 3: Bærekraftige Lund

- Lund kommune skal ha en sunn økonomi og en robust tjenesteproduksjon
- Lund kommune skal arbeide for å bli mer miljøvennlig og ta del i det grønne skiftet
- Lund kommune skal arbeide for å forvalte naturressursene på en bærekraftig måte
- Lund kommune skal arbeide for å forebygge og også håndtere konsekvensene av alvorlig uønskede hendelser

Flere av tiltakene ville kunne vært knyttet til flere av satsningsområdene, og hvor dette er aktuelt er det valgt ut ett av satsningsområdene.

Ny handlingsplan, folkehelsemidler 2024

Handlingsplanen er ikke en fullstendig oversikt over alt det gode arbeidet som utføres på folkehelsefeltet, men løfter frem noen tiltak i tråd med nevnte utfordringer. Ideelle organisasjoner, frivillige og andre bidrar i stor grad til utviklingen av lokalsamfunnet, og bidrar mye i det gode folkehelsearbeidet i kommunen. De er og vil være en viktig samarbeidspart i folkehelsearbeidet fremover.

2023: rest av folkehelsemidler, 2023. 2024: friske midler, som det skal gjøres vedtak iht.

	Utfordring	Mål	Forslag til tiltak	2023	2024	Når	Ansvar
1	Usunne mattilbud i barnehg, skoler, fritidsarenaer	Forankre prosjekt: «Bedre helse i Dalane» i alle ledd i organisasjonen.	Prosjekt «Bedre helse i Dalane» forankres i kommunen jf. egen prosjektplan. <i>Dette prosjektet ble startet opp av folkehelsekoordinatorer i Dalane kommunene i 2023. Vi jobber ut fra en prosjektplan og har jevnlige møter. Prosjektet har fått 80 000 fra fylkeskommunen, og kommunene har bidratt med 20 000 kr hver. LK, se under kolonne 2023.</i>	Bruke 20 000 fra midler holdn. skapen de arbeid.		2024-25	Folkehelse gruppa
			Orienter Levekårsutvalg og ledergruppe om prosjektet. Det trenger god forankring i kommunen.			April 2024 i Levekårsutvalg 1 kvartal ledergr.	Kommunal sjef HO og folkehelsekoordinator
		Forebygge livsstilssykdommer	Etablere tverrfaglig arb.gr. jobbe iht. «Bedre helse i Dalane». En arb.gr fra de ulike arenaer (skole, barnehg, og fritidsarenaer som jobber med ulike tiltak utover).			Før 1 mars 2024	Kommunal sjef HO og folkehelsekoordinator
	Forebygge overvekt/fedme	Skoler og barnehager følger Helsedir.'s retningslinjer iht. kosthold. <i>Forankre dette i kommunen. Se vedlegg. Bør er et sterkt ord, og er brukt i Helsedirektoratets anbefalinger. https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/mat-og-maltider-i-skolen/del-1-mat-og-maltider-i-barneskole-og-</i>			Vår 2024	Ledere, styrere, ernæringskompetanse eldre og	

			skolefritidsordning#sjokolade-godteri-potetgull-og-annen-snacks-bor-ikke-tilbys				folkeheose koordinato r
			<p>Veiledning iht. kosthold/ bedre matvalg etc. på frivillige arenaer for barn.</p> <p><i>Fordi et sunt kosthold er viktig iht. å forebygge livsstilssyk, overvekt/fedme og initierer bedre livskvalitet, er det viktig å etablere gode vaner tidlig. Frivillige arenaer er viktige i så måte. Det eksisterer her usunne matvalg som bidrar negativt iht. ovennevnte. Dette vil vi jobbe forebyggende iht. ved å veilede ledere/ trenere etc. på frivillige arenaer, og jobbe mot forståelse og vilje til å etablere sunne mattilbud i kiosker etc.</i></p>	10 000 overfø re midl. Fra 23.	10 000	Mars 2024	Ledere, styrere, ernæringsk ompetanse eldre og folkeheose koordinato r
2	Inaktivitet Mange unge deltar ikke organiserte aktiviteter	Flere er i aktivitet	<p>Gjøre turer til dagsturhytte mer attraktive ved å etablere attraksjon for barn/unge der.</p> <p><i>Etablere et eventyrtema, el.et enkelt aktivitetsapparat, som gir økt motivasjon til å gå på tur. Dette skal «skli» inn i naturen på en «autentisk» måte.</i></p>	20 000 (overf øre fra løype m/ qrs koder)	20 000	2024	Folke helse koordinat
	Generell inaktivitet i befolkningen	Redusere Muskel/skjelet tplager	<p>Leie inn trener til HSK og gi 9 kl. et gratis tilbud à 8 timer med instruktør v/ HSK.</p> <p><i>Dette er gjennomført i annen Dalane-kommune. Mange flere der trente året etter. det bidrar også til riktig teknikk ved trening.</i></p>		15 000	Høst 2024	Folke helse koordinat
		Bedre livskvalitet	<p>Fleksible betalingsordninger på HSK, Perlå og Lundbadet: månedlige avdrag på årskort</p> <p><i>Treningskort er billig i Lund. Likevel er 2-3 000 pr år som engangsutgift for mange for mye. Årskort-trekk på 200kr pr. mnd. vil gjøre at flere tar seg råd til å trene. Treningsarenaer er også en viktig sosial arena.</i></p>			2024	Folke helse koordinat
		Forebygge livsstilssykdom mer	<p>Utrede muligheten for å innføre årskort som gjelder flere treningsarenaer.</p> <p><i>Mer fleksibel trening og bruk av kroppen.</i></p>			2024	Folke helse koordinat
			Gå /sykle til skolen etc. kampanjer.			2024	Folke helse koordinat

			Markedsføre, lage oversikt over aktivitetstilbud			2024	Folke helse koordinat
			Sette opp offentlig, utendørs badstue ved Moi båtsportklubb. <i>De fleste kommunene har badstu. Det er mange helseeffekter ved dette, og en fasilitet for kommunen. Folkehelsekoordinator er i dialog med ordfører, Moi båtsportklubb, frivillige iht. oppstart av badeforening el. Har også kontakt med badeklubb i Flf.fj hvor dette er et svært populært tilbud.</i>		Søke NorDa n kulturfond + 10 000 folkeh. midler.	2024	Folke helse koordinat
		Sosial likhet	Utrede kriterier for å sponse fritidsaktiviteter for barn og unge med 2000 kr pr. barn, evt. midler til idrettsarenaer til billigere tilbud		28 000	2024	Folke helse koordinat
3	Rusbruk hos unge	Ingen unge i Lund har rusavhengighet	Holdningskampanje fra høst 24. <i>Folkehelsekoordinator har konferert med psyk. helse som er interessert i å bidra her.</i>		5000 kampa njeutstyr, plakat er etc.	Høst 2024	Folke helse koordinat
			Kompetanseheving hos ansvarlige for holdn.kampanje. Delta på Ruskonferanse el. <i>Det er viktig å jobbe kunnskapsbasert, få innspill og motiverer forebyggende arbeid.</i>	20 00 fra midler holdn. skapende arb.		2024	Folke helse koordinat
			Kartlegge status pr i dag. <i>Tall fra Ung data viser at Lundungdommen debuterer med rus tidligere enn landet for øvrig.</i>			2024	Folke helse koordinato r
			Etablere tverrfagl. arb.gr. jobbe med tema <i>Bruke SLT gruppe, med ruskonsulent som ansvarlig.</i>			2024	Folke helse koordinat

4	Sosial utenforskap /Ensomhet for unge	Inkluderende møteplasser	Kompetanseheving hos fritidsledere på alle arenaer iht. inkludering av alle: foredrag m/ Alf Inge Håland <i>AIH var ungdomstrener for Erling Braut Håland. Han er «kortreist» og har et godt foredrag som går på fotball, men også fokuserer på å se alle i idretten. Dette er viktig å løfte fram for trenere etc. for å ivareta idretts glede og hundre frafall i organiserte aktiviteter. I dag er Lav deltakelse i organiserte aktiviteter i Lund.</i>	15 000 fra midler til holdn. skap arb		Nov 2024	Folke helse koordinat
		En inkluderende kultur i kommunen					
5	Folkehelse-gruppe	Etablert en tverrfaglig folkehelsegruppe	Møtes x 2 -4 pr år. Folkehelsegruppa bestående av: Kommunelege, kommunalsjef ok, kommunalsjef ho, kommunalsjef pnm, rådgiver ho og ok, leder psykisk helse-, leder helsestasjonen, leder frivillighetsentralen, folkehelsekoordinator.			Vår 2024	Kommunal sjef HO og folkehelsekoordinator
		Gi innspill iht. folkehelse tiltak som vedtas i Levekårsutvalg	Forslag til handlingsplan jf. folkehelsemidler + andre folkehelse tiltak gjennom året. <i>Andre kommuner har en slik styringsgruppe hvor det er viktig å forankre og skape et bredt kunnskaps, datagrunnlag og folkehelseperspektiv.</i>			2024	Kommunal sjef HO og folkehelsekoordinator
		Planlegge og foreslå strategisk bruk av folkeh. midler.	Kompetanseheving: Delta på folkehelsekonferanse <i>Uten kompetanse og følge med, bli inspirert /motivert kan vi ikke drive et kunnskapsbasert folkehelsearbeid fremover. De andre kommunene bruker 60 000 til dette slik at alle i folkehelsegr. kan holde seg faglig oppdatert.</i>		40000	2024	Kommunal sjef HO og folkehelsekoordinator
6	Antall eldre > 80 år økende. mer behov for forebyggende helsefremmende tiltak	Forebygge livsstilssykdommer	Etablere frisklivssentral Flere møteplasser/samtaler/aldersvennlige benker			2025	Kommunal sjef HO og folkehelsekoordinator
		God psykisk helse	Etablere frisklivssentral Flere møteplasser/samtaler/aldersvennlige benker			2025	Kommunal sjef HO og folkehelsekoordinator

		Forebygge muskel, skjelettlidelser	Etablere frisklivssentral Flere møteplasser/samtaler/aldersvennlige benker			2025	Kommunal sjef HO og folkehelsekordinator
7	Folkehelseplan	Kommunen har en konkret og strategisk plan som viser retning.	Planlegge arbeid med dette <i>Et viktig dokument for strategisk folkehelsearbeid i kommunen.</i>			Vår/sommer 2024	Kommunal sjef HO og folkehelsekordinator
			Trekke inn aktuelle fagpersoner			2024	Kommunal sjef HO og folkehelsekordinator
8	Utlyse folkehelsemidler til frivillige lag og foreninger		Foreslår å lyse ut til frivillige på 3 områder som forrige år: 1. Barn/unge 2. Fysisk aktivitet 3. Ernæring		80 000	Søke innen 15 Mai 2024	Folke helse koordinat
	Sum			85 000	208 000		